

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

79. An si quis in diebus ieiunii carnem comederet in magna quantitate ex oblivione, vel inadvertentia, teneretur in illo die ieiunare reliquo tempore?

Ex p. 9. tr. 6. & Misc. 1. res. 27.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Alius est nimis practicable; & ad illum ne-
gatine respondet Carolus de Baucio de Mis-
serianis Cusum conscientia, tom. 2. opusc. 3. quest. 305.
vbi sic ait: Quidam Medicus tempore Quadragesimæ
comedit licentiam cuidam persona, vt videretur car-
nibus ne incurrat graue damnum suæ salutis, an intel-
ligatur concessa licentia comedendi carnes in Feria
quarta secundæ hebdomadæ Quadragesimæ in qua
semper accidit quatuor temporum ieiunia; idem pa-
ritur de duobus aliis diebus, nempe Feria sexta, &
Sabbatho, an saltem liceat comedere oua, ac lacti-
cinia? Difficultas est, quando in licentia Medici come-
dendi carnes nihil est cautum, quoad quatuor Tem-
pora; nam si iudicaret Medicus graue damnum incur-
rere, si quis his tribus diebus non vesceretur cibus
Paschalis, vti que esset licitum his prædictis diebus
vesci cibus Paschalis. Respondet, saluo meliori iu-
dicio, cum in Doctoribus nihil inuenierim, quod
non potest comedere carnes in Feria quarta quatuor
Temporum, nec in Feria sexta, & Sabbatho comede-
re oua, ac lacticia, nisi speciale, ac expressam
licentiam habuerit à Medico, vt prædictis diebus
vesceretur cibus Paschalis. Et ratio mihi est, quia
ex licentia comedendi carnes concessa à Medico tem-
pore Quadragesimæ nemo audeat vti extrâ tempus
prædictum, puta intrâ annum; & sic est vsu recep-
tum ab omnibus timorata conscientia; nec differ-
re quatuor Tempora Quadragesimæ ab aliis qua-
tuor temporibus extra tempus Quadragesimæ; ergo
licet non est licitum ex vi prioris licentiæ comedere
carnes in aliis quatuor Temporibus extra tempus qua-
dragesimale. ita etiam non est licitum in quatuor Tem-
poribus occurrentibus tempore Quadragesimæ. Ita
Baucius.

1. Sed hæc opinio mihi non placet; Primò, nam
Medici quando dant licentiam comedendi carnes in
Quadragesima, sciunt in illa occurrere quatuor Tem-
pora, & non prohibent in dictis diebus comedere car-
nes; ergo concedunt; Secundo; eadem iusta causa,
quam habet Medicus concedendi licentiam; vt quis
carnes comedat in Quadragesima, militat etiam in illis
diebus, in quibus veniunt, & incidunt quatuor Tem-
pora; ergo, Tertio; Ieiunium Quadragesimale, est
strictius quam Ieiunium quatuor Temporum, quia
in isto comeduntur de iure oua, & lacticia, quæ
quidem non comeduntur in quatuor Temporibus, quæ
accidunt in Quadragesima, quia in Ieiunio Quadra-
gesimæ de iure oua, & lacticia prohibentur; ergo,
Secundo; in dictis diebus plures Fideles comedunt
carnes, vigore dictæ licentiæ, nec Confessarij faciunt
in hoc aliquid scrupulum; & idem ego existimo ha-
berent licentiam à Medico, vt intrâ annum in die
Veneris, & Sabbathi comedant carnes, posse illas
comedere in diebus quatuor Temporum extrâ Qua-
dragesimam occurrentium, etiam si in licentia à Me-
dico obrepta hoc non explicetur; quia censetur con-
cessum; & si opinio Baucij esset admittenda sequere-
tur habentem licentiam comedendi carnes in Quadra-
gesima, non posse illas comedere in Vigilia S. Matthiæ
Apostoli. Ad argumentum verò Baucij respondeo;
licet ex vi licentiæ comedendi carnes tempore Qua-
dragesimæ, non possunt comedi in diebus quatuor
temporum extrâ Quadragesimam, quia dicta licentia
expressit; nam erat limitata pro tempore Quadrage-
simæ; sed in diebus quatuor Temporum Quadragesi-
mæ licentia comedendi carnes adhuc durat & existit;
ergo extenditur etiam ad dicta quatuor Tempora,
quæ post elapsam Quadragesimam amplius potest ex-
tendi.

3. Notandum est hic obiter Primò contrâ Pasqua-
ligum, & Vidalem, quòd si quis habet manifestas vi-
tas, & saltem ad ieiunandum, sed ab aliqua infr-

mitate edit carnes tunc si aliqua die non comedit car-
nem tenetur ieiunare. Secus si quis haberet facultate
tem edendi carnes ratione debilitatis, & infirmitatis
presentis; nam licet aliqua die carnem non comedat,
non tenetur ieiunare, quia ex vicia comestione non
subuenitur debilitati presenti. Ita ex Sanchez, Baucius
vbi supra, opusc. 1. quest. 98. Nota Secundo; Medic-
cum, in dubio si cibi quadragesimales afferant graue
damnum petenti, posse concedere, vt edat carnes in
diebus Ieiuniorum. Ita ex Pasqualigo Baucius loco cit-
opusc. 3. q. 305.

Ref. 11. §.
vit. cursum

Sup. hoc
quid est
agendum in
isto casu,
sup. legè
doctrin Ref.
4. & signan-
ter §. 2. post
medium, &c.
& Vide etiã
doctr. in
Ref. 73. & 9.

RESOL. LXXIX.

An si quis in diebus ieiunij carnem comederet, in magna
quantitate ex obliuione, vel inaduerentia, teneretur
in illa die ieiunare reliquo tempore? Ex p. 9. tr. 6. &
Misc. 1. Ref. 27. aliàs 28.

§. 1. P Onam hic sententias duorum virorum, qui
luminaria fuerunt in clivæ Academiae Salmanticensis:
& quos ego Gigantes Theologiæ vocare
soleo; & hi sunt, Angelus Manriquez Cisterciensis,
& Basilius Pontius Augustinianus. Audiamus itaque
Ioannem Caramuelem in Theolog. moral. lib. 3. de con-
scientia dubia, cap. 1. diffus. 1. num. 1350. vbi sic ait;
[Obiter tamen dicam, me audiuissè Reuerendissimum
D. Manriqueum, nunc Salmanticensis Vniuersitatis
Primum Professore, in Gymnasio publico sic dis-
currentem; Si quis ex inaduerentia, aut obliuione,
in die ieiunij, carnes in magna quantitate comederit;
non fregit ieiunium, adeoque tueri seruare formam
ieiunij reliquo tempore, eodem modo, ac si carnem
non comedisset: vnde, si comederit caponem mane,
poterit meridie prandere, & vesperi collationem ordi-
nariam sumere: quia leges actibus non humanis non
violantur; & illis, qui ex inaduerentia, aut obliuio-
ne hominum quidem sunt, non verò liberi, & hu-
mani. Contrarium tamen, addebat, non audeam di-
cere improbabile, propter Basilij Pontij & Leonè
(tunc Primarius Professor erat) opinionem, docen-
tem, illud ieiunium esse fractum reuera, tamen in ad-
uerterter, illudque die reliqua non obligare, & ab
inaduerentia habuisse non quidem quòd non violare-
tur; sed quòd violaretur, & frangeretur sine culpa.
Sic discurrebat Angelus Manriques, sic Basilius: tu,
Lector, attentè vtriusque sententiam considera.] Ita
Caramuel.

Sup. hoc inf.
in Ref. 87. §.
vit. in fine, &
in alijs eius
not.

2. Ego, vt verum fatear, sententiæ Manriquez ma-
gis adhareo. Quia comestio illa carnis fuit inuolunta-
ria, sicque ieiunium non fuit violatum, nisi materialiter,
ac proinde adhuc potest seruari.

3. Hinc à fortiori dicendum est, quòd si manè quis
comedit, ignorans ea die ieiunari, teneri reliquo tem-
pore seruare ieiunium, ac si non comedisset quicquam,
ideò posse prandere cum alijs, imò & sumere collatio-
nem vespertinam. Ita ex Sancio docet Pellizzarius in
Man. Regul. tom. 1. tr. 5. c. 5. n. 17. & alij.

Sup. contesq
in hoc §. inf.
in Ref. 102.
§. vit. & in
Ref. 116. §.
etiam vit. in
princ.

RESOL. LXXX.

An in die ieiunij paruitas materia excuset in esu car-
nium? Ex p. 1. tr. 9. Ref. 43.

§. 1. A D hanc questionem responder Tannerus in
2.2. D. Thoma, diff. 3. q. 3. dub. 5. n. 93. vbi sic
asserit: [Dubium non est in die ieiunij peccati toties,
quoties carnes comeduntur; & in hoc, ex ipso fidelium
sensu, non excusare paruitatem materiæ; quod aeternus
verum existimo, quatenus esu carnis, seu cibi vetiti,
existima

Sup. hoc inf.
in Ref. seq.
& in tom. 8.
tr. 4. Ref. 72.
§. vit. in
sensu, non
excusare
paruitatem
materiæ; quod
aeternus
prinsipio,
verum existimo,
quatenus esu
carnis, seu
cibi vetiti,
existima